

ISSUES OF PERIODIZATION OF THE PROCESSES OF INSTITUTIONALIZATION OF STATE YOUTH POLICY IN UZBEKISTAN

Azim Kholmakhmatov

independent researcher

National University of Uzbekistan

Tashkent, Uzbekistan

E-mail: great-king@inbox.ru

ABOUT ARTICLE

Key words: Youth policy, Kamalot youth social movement, Legal experts, Thought tests, Youth union, Kamalot fund, determinant, Law on state policy on youth.

Received: 26.12.24

Accepted: 28.12.24

Published: 30.12.24

Abstract: The article analyzes the problem of periodization of the processes of formation of state policy towards youth in Uzbekistan, in which the Law and legal acts of the Republic of Uzbekistan in this same area are considered as a theoretical source. This is explained by the fact that these regulatory legal documents strictly define the content of a number of concepts that serve as a system of categories for research in this area. Also, when periodizing the processes of formation of state policy on youth affairs in Uzbekistan, the determining factor is the date of adoption of the Law and regulatory documents, and on this basis it was revealed that the youth policy implemented in Uzbekistan is carried out in two stages, and these stages themselves were formed in certain periods.

O'ZBEKİSTONDA YOSHLARGA OID DAVLAT SIYOSATINING INSTITUTSIONALLASHUVI JARAYONLARINI DAVRLASHTIRISH MASALALARI

Azim Xolmaxmatov

mustaqil izlanuvchi

O'zbekiston Milliy universiteti

Toshkent, O'zbekiston

E-mail: great-king@inbox.ru

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: Yoshlar siyosati, Kamolot yoshlar ijtimoiy harakati, Huquq bilimdonlari, Tafakkur sinovlari, Yoshlar ittifoqi, Kamolot

Annotatsiya: Maqlada O'zbekistonda yoshlarga oid davlat siyosatining shakllanish jarayonlarini davrlashtirish muammosi tahlil etilib, bunda O'zbekiston Respublikasining

jamg‘armasi, determinand, Yoshlarga oid davlat siyosati to‘g‘risidagi qonun.

ayni sohadagi Qonun va qonunosti hujjatlariga nazariy manbaa sifatida qaraladi. Bu esa mazkur me‘yoriy-huquqiy hujjatlarda sohadagi tadqiqotlar uchun kategoriyalar tizimi vazifasini o‘tovchi qator tushunchalar mazmuni qat‘iy belgilab qo‘yilganligi bilan izohlanadi. Shuningdek, O‘zbekistonda yoshlarga oid davlat siyosatining shakllanish jarayonlarini davrlashtirishda Qonun va qonunosti hujjatlarining qabul qilinish sanalariga determinand sifatida qaralib, shu asosda O‘zbekistonda amalga oshirilayotgan yoshlar siyosati ikki bosqichda, bu bosqichlarning o‘zi ham muayyan davrlarda shakllanganligi ochib beriladi.

ВОПРОСЫ ПЕРИОДИЗАЦИИ ПРОЦЕССОВ ИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИИ ГОСУДАРСТВЕННОЙ МОЛОДЕЖНОЙ ПОЛИТИКИ В УЗБЕКИСТАНЕ

Азим Холмахматов

независимый исследователь

Национальный университет Узбекистана

Ташкент, Узбекистан

E-mail: great-king@inbox.ru

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: Молодёжная политика, молодёжное общественное движение «Камалот», Юристы, Мыслительные тесты, Молодёжный союз, Фонд «Камалот», определяющий фактор, Закон о государственной политике в отношении молодёжи.

Аннотация: В статье анализируется проблема периодизации процессов формирования государственной политики в отношении молодежи в Узбекистане, в которой в качестве теоретического источника рассматриваются Закон и нормативно-правовые акты Республики Узбекистан в этой же области. Это объясняется тем, что в данных нормативных правовых документах строго определено содержание ряда понятий, которые служат системой категорий для исследований в данной области. Также при периодизации процессов формирования государственной политики по делам молодежи в Узбекистане определяющим фактором считаются даты принятия Закона и нормативно-правовых документов, и на этой основе выявлено, что реализуемая в Узбекистане молодежная политика осуществляется в два этапа, а сами эти этапы формировались в определенные периоды.

Kirish. (Introduction)

Mustaqillikka erishgach, ko‘pgina sohalar qatori O‘zbekiston Respublikasining yoshlarga oid davlat siyosati ham alohida yo‘nalish sifatida tubdan qayta tashkil topdi, bir qator muhim tadrijiy taraqqiyot bosqichlarini boshdan kechirdi. Yoshlarimiz bugun erishgan va ertaga mamlakatimiz taraqqiyoti uchun zamin bo‘ladigan maqsadlar bilan yashayapti. Ular amalga oshirayotgan jasorat namunalari haqida minglab misollarni keltirish mumkin. Mustaqillik sharofati bilan tiklangan ma’naviy merosimizni o‘rganishda, urf-odatlarimizga rioya etishda, mutafakkir va allomalarimiz bilan faxrlanishda, o‘z davlati madhiyasini kuylashda, millat bayrog‘idan g‘ururlanishda, ajdodlarga armon bo‘lgan, avlodlarga in’om bo‘lgan “Vatanimga xizmat qilaman!” degan shavkatli tuyg‘ularga to‘lgan yangi avlod vujudga keldi.

Mavzu bo‘yicha adabiyotlar sharhi

O‘zbekistonda mustaqillik yillarda amalga oshirayotgan yoshlarga oid davlat siyosati bilan bog‘liq masalalar tahliliga bag‘ishlangan ilmiy tadqiqot ishlari Q.Quranboev, S.Jo‘raev, D.Bo‘ronova, F.Ravshanov, M.Yuldashev, Z.Qodirova, E.Bobomurodov, G.Tulenova kabi taniqli olimlarning izlanishlari va ilmiy ishlarini kiritish mumkin. Shu ma’noda, O‘zbekistonning 2030 yilgacha amalga oshirilishi belgilangan strategiyasiga tayanib olib borilayotgan bunyodkorlik faoliyati jarayonida jismonan etuk va ma’nana barkamol yosh avlodni voyaga yetkazishga oid davlat siyosatini yangi bosqichga ko‘tarish bilan bog‘liq mavzuni bevosita maxsus tadqiqot ob’ekti sifatida o‘rganish, shu asosda amaliyat uchun zarur bo‘lgan xulosa va takliflarni ishlab chiqish alohida e’tiborni talab qilmoqda.

Tadqiqot metodologiyasi (Research Methodology)

Tadqiqot olib borish davomida ob’ektivlik, tarixiylik, qiyosiy-tarixiy, tuzilmaviy, tuzilmaviy-funksional, tahlil va sintez, induksiya va deduksiya, hujjatlarni o‘rganish, ma’lumotni qayta ishlash guruhash kabi sosiologik usullardan foydalanildi.

Natijalar va muhokama (Results and Discussions)

O‘zbekistonda yoshlarga oid davlat siyosati shakllanishi va amalga oshirish jarayonini sohaga oid ikkita muhim qonunning qabul qilinishi bilan bog‘liq ravishda ikki xronologik bosqichga ajratish mumkin.

Birinchi bosqich, 1991-2016 yillarni o‘z ichiga olib, uni yoshlarga oid davlat siyosatining joriy qilinishi, uning davlat siyosiy faoliyatining alohida ustuvor yo‘nalishi sifatida ajralib chiqishi va institusionallashuvi kabi bir qator xususiyatlar bilan tavsiflash mumkin.

Ushbu bosqichning boshlanishi 1991 yil 20 noyabr kuni “O‘zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatining asoslari to‘g‘risida” [1] gi Qonuni qabul qilinishi bilan belgilanadi. Shuningdek, mazkur qonunning qabul qilinishi “Yoshlarga oid davlat siyosati” atamasininng keng ilmiy va amaliy iste’molga kirib kelishiga zamin yaratdi. Ushbu sanadan to

bugungi kungacha Respublikamizda yoshlar siyosati davlat siyosiy faoliyatining alohida turi sifatida amal qilib kelishiga olib keldi. Qonunning qabul qilinishi yoshlarga oid davlat siyosati bilan shug‘ullanuvchi davlat hokimiyati organlari va Yoshlar ishlari bo‘yicha davlat Kengashi yuzaga kelishiga sabab bo‘ldi. Qonunga ko‘ra Yoshlarga oid siyosat O‘zbekiston Respublikasi davlat faoliyatining ustuvor yo‘nalishi bo‘lib, uning maqsadi yoshlarning ijtimoiy shakllanishi va kamol topishi, ijodiy iqtidori jamiyat manfaatlari yo‘lida imkonni boricha to‘la-to‘kis ro‘yobga chiqishi uchun ijtimoiy-iqtisodiy, huquqiy, tashkiliy jihatdan shart-sharoit yaratish hamda ularni kafolatlashdan iboratdir[2].

Bu borada, mamlakatda amalga oshirilayotgan demokratik o‘zgarishlar jarayonida yosh avlodni jismonan sog‘lom va ma’nan barkamol qilib o‘sirish, uni eng zamonaviy intellektual bilimlar bilan ta’minalash, ma’rifatlilik darajasini yanada kuchaytirish va mustahkamlashga alohida e’tibor qaratish nihoyatda muhim ahamiyat kasb etdi. Ayni paytda, davlat va xalq hayotida yoshlarga yanada keng yo‘l ochish, ularning jamiyatda mustahkam va munosib joy olishi uchun kerak bo‘lgan shart-sharoitlarni yaratib berish bu sohadagi asosiy vazifalar sifatida belgilab olindi.

Yoshlarni siyosiy-ijtimoiy jarayonlarga jalb qilish, ularni demokratik yangilanish jarayonlarining faol ishtirokchisiga aylantirishga alohida ahamiyat qaratildi. Ushbu jarayonda yoshlar O‘zbekiston Respublikasining Birinchi Prezidenti Islom Karimov tomonidan “milliy o‘zligini, shu bilan birga, dunyonи chuqur anglaydigan, zamon bilan barobar qadam tashlaydigan insonlar bo‘lib etishsin” [3] ya’ni, yoshlar yoshlarga oid davlat siyosatining nafaqat ob’ekti, balki uning sub’ekti sifatida tavsiflangani bejiz emas edi.

O‘zbekistonning aynan o‘sha davrda istiqlolga erishishi, hayotning barcha sohalari qatori, bu boradagi islohotlar va yangilanishlar uchun keng imkoniyat yaratdi, ushbu yo‘nalish davlatimiz siyosatining muhim tarkibiy qismiga aylandi. Bu borada birinchi Prezidentimiz Islom Karimovning mustaqillikning ilk davrida bildirgan quyidagi fikri yoshlarga oid davlat siyosatining eng asosiy maqsad-muddaolari va ustivor yo‘nalishlarini aniqlash va anglashda nihoyatda muhim nazariy xulosa bo‘lib hisoblanadi: “...yosh avlodimizning qalbi va ongini asrash, ularni milliy va umumbashariy qadriyatlar ruhida tarbiyalash, farzandlarimizning dunyoda ro‘y berayotgan siyosiy jarayonlarning ma’noma mazmuni va asl sabablarini chuqur anglashi, o‘z atrofida sodir bo‘layotgan voqealar haqida haqqoniy ma’lumotlarga, eng muhimi, o‘z mustaqil fikriga ega, sodda qilib aytganda, oqni qoradan ajratishga qodir bo‘lishiga erishish ta’lim-tarbiya va ma’naviy-ma’rifiy ishlarimizning asosiy sharti va mezoni bo‘lishi darkor” [4].

Ushbu xulosaga asoslanib va o‘sha davr talablaridan kelib chiqib, yurtimizda yoshlar muammosiga alohida ahamiyat qaratildi, ularning manfaat va ehtiyojlarini ta’minalash uchun

keng imkoniyatlar yaratishga kirishildi. Shuningdek, davlatimizning yoshlar masalasiiga doir strategik yo‘nalishlari izchil va tizimli ravishda bosqichma-bosqich amalga oshirish uchun zarur bo‘lgan dolzarb vazifalar hamda ushbu vazifalar ijrosini ta’minlovchi bir qator davlat va nodavlat tashkilotlari belgilab olindi. Bundan ma’lum bo‘ladiki, O‘zbekistonda yoshlarga oid davlat siyosati institusionallashuvining dastlabki davrlaridayoq, mazkur sohani o‘rganishga qaratilgan tadqiqotlarda ta’kidlanganidek, yoshlar hamda bir qator davlat va nodavlat tashkilotlari bu yo‘nalishdagi davlat siyosatining sub’ektlari sifatida ko‘rsatildi.

Birinchi Prezidentimiz I.A.Karimov: “Yoshlar bilan ishlash masalalari alohida e’tiborni talab qiladi. Bugun yoshlarning jamiyat hayotidagi o‘rni va mavqeini yanada yuksaltirish o‘ta muhim masaladir”, deb ta’kidlagan edilar[5].

Umuman olganda, yoshlarga doir siyosat yo‘nalishi bir qancha rivojlangan davlatlarda XX asrning 60-70-yillarida mustaqil soha sifatida shakllandi. Biroq, 1985 yilda BMT Bosh Assambleyasi tomonidan “Samarali yoshlar siyosatini shakllantirishning asosiy qoidalari to‘g‘risida” rezolyusiya qabul qilinganidan so‘ng bu masala yanada dolzarb ahamiyat kasb etdi, deb yozadi L.Tangriev o‘zining “Yoshlar siyosati sub’ekti: bandlik muammosi” nomli nomzodlik dissertasiyasida[6]. Har bir mamlakatda o‘ziga xos, davlat qurilishi va boshqaruv tizimiga mos ravishda yoshlar siyosatini yuritishning turli mexanizmlari va tizimlari qaror topa boshladи.

Shu nuqtai-nazardan yondashganda, O‘zbekiston Respublikasining mustaqillikka erishishi davlatning yoshlarga doir siyosatida muhim bosqich hisoblanib, siyosatda yoshlar muammosiga alohida ahamiyat qaratish uchun keng imkoniyatlarni ochib berdi.

Shuni inobatga olgan holda, O‘zbekiston Respublikasining yoshlarga oid davlat siyosati shakllanishi va amalga oshishining birinchi bosqichini mazkur siyosatning ijrosini ta’minlovchi sub’ektlarning tashkil topishiga ko‘ra ***to‘rt xronologik davrga*** ajratish mumkin.

Birinchi davr, 1992-1996 yillarni o‘z ichiga olib, bu davrda O‘zbekiston “Yoshlari Ittifoqi” [7] nomi bilan faoliyat yuritgan tashkilot yoshlarga oid davlat siyosatining asosiy sub’ekti vazifasini bajargan. U a’zolikka asoslangan bo‘lib, faoliyatini a’zolar tomonidan to‘lanadigan badallar hisobiga yo‘lga qo‘ygan.

O‘zbekiston “Yoshlar Ittifoqi” faoliyati,

birinchidan, a’zolardan badal yig‘ish, ularning hisobini olib borish, hisob kartochkalari yuritish kabi byurokratik vazifalar;

ikkinchidan, tashkilot faqatgina siyosat, mafkura masalalari bilan shug‘ullanib, sobiq “Komsomol” tashkilotining izidan ketgan;

uchinchidan, O‘zbekiston “Yoshlar Ittifoqi” bozor iqtisodiyotiga o‘tish sari ildam faoliyat olib bora olmagan.

Yuqorida keltirib o‘tilgan va shunga o‘xshash kamchiliklar bu tashkilot faoliyatini qayta ko‘rib chiqish masalasini yuzaga keltirgan.

Mamlakatimizning bozor munosabatlariga o‘tish davrida yoshlarni ijtimoiy jihatdan qo‘llab-quvvatlash, ularda tadbirkorlik ko‘nikmalarini shakllantirish, boqimandalik kayfiyatidan xalos etish kabi bir qator zaruratlar paydo bo‘ldi. Natijada 1996-2001 yillarni o‘z ichiga oluvchi yoshlarga oid davlat siyosati shakllanishining **ikkinci davri** boshlandi. Bu davrda yoshlarga oid davlat siyosatining asosiy ijrochisi sifatida “Kamolot” jamg‘armasi tashkil etildi. Jamg‘arma O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 1996 yil 17 apreldagi “O‘zbekiston Respublikasi yoshlaringin “Kamolot” jamg‘armasi to‘g‘risida”gi PF-1425-sonli[8] Farmoniga asosan tashkil qilindi. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 1996 yil 31 maydagi “O‘zbekiston Respublikasi yoshlaringin “Kamolot” jamg‘armasini qo‘llab-quvvatlash to‘g‘risida”gi 207-sonli qarori bilan tashkilot faoliyati mustahkamlab qo‘yildi. Bu tashkilot a’zolikka asoslanmagan bo‘lib, jamg‘arma bo‘limlari qoshida hukumat qarori bilan berilgan imtiyozlar asosida faoliyat yuritadigan sho‘ba korxonalardan (ular 5 yilgacha davlat solig‘idan ozod etilgan edi) olinadigan foyda hisobiga dasturiy faoliyatini yuritdi.

O‘z navbatida “Kamolot” jamg‘armasining o‘scha davr talablariga etaricha javob berolmaganligi oqibatida O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2001 yil 30 maydagi “O‘zbekiston yoshlaringin “Kamolot” ijtimoiy harakati faoliyatini tashkil etishga ko‘maklashish to‘g‘risida”gi 240-sonli qarori[9] bilan Jamg‘arma “Kamolot” yoshlari ijtimoiy harakatiga aylantirildi hamda bu 2001-2006 yillarni qamrab oluvchi O‘zbekistonda yoshlarga oid davlat siyosati shakllanishining **uchinchchi davrini** boshlab berdi.

Bu davrda “Kamolot” yoshlari ijtimoiy harakatining Dasturi va Nizomida belgilangan vazifalarni hayotga tadbiq etishga, Harakatning moliyaviy-iqtisodiy negizini va moddiy-texnik bazasini mustahkamlashga imkoniyat yaratildi. Bu tashkilotda a’zolik badali yig‘ilmaydigan, a’zolik bileyti yuritilmaydigan bo‘ldi va tashkilotga mafkuraviy vazifa yuklanmadni. O‘zbekiston “Kamolot” yoshlari ijtimoiy harakati - O‘zbekiston yoshlaringin ixtiyorilik asosida tashkil etiladigan, o‘zini o‘zi boshqaradigan nodavlat notijorat tashkilot sifatida ta’sis etildi.

O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2006 yil oktyabrdagi “Kamolot” yoshlari ijtimoiy harakatini qo‘llab-quvvatlash va uning samaradorligini yanada oshirish to‘g‘risida”gi PQ-486-sonli qarori[10] o‘ziga xos yangi davrni boshlab berdi va “Kamolot” yoshlari ijtimoiy harakati faoliyatini isloh qilish va samaradorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etgan mazkur **to‘rtinchchi davr** 2006-2016 yillarni o‘z ichiga qamrab oldi. Ushbu davrda O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasasi, Qoraqalpog‘iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent

shahar hokimliklari, ma’naviy-ma’rifiy sohaga daxldor bo‘lgan vazirlik va idoralar tomonidan yoshlar masalalarini, avvalambor, ularning dolzarb muammolarini echish, jamiyatdagi o‘rni va mavqeini oshirishda yo‘l qo‘yilayotgan sovuqqonlik, beparvolik va mas’uliyatsizlik holatlarini bartaraf etish, eng asosiysi, hayotga kirib kelayotgan avlodning ijtimoiy faolligini kuchaytirish vazifasi yuklandi. Bu borada “Kamolot” yoshlar ijtimoiy harakatiga tayanish vazifasi mazkur davlat tashkilotlari faoliyatining muhim yo‘nalishi etib belgilab qo‘yildi.

Ikkinci bosqich 2016 yilning 14 sentyabrida qabul qilingan O‘zbekiston Respublikasining “Yoshlarga oid davlat siyosati to‘g‘risida”gi[11] qonuni qabul qilinishi bilan boshlandi. Mazkur qonuning qabul qilinishi O‘zbekistonda yoshlarga oid davlat siyosati sohasida o‘ziga xos yangi davrni boshlab berdi. O‘z navbatida, bu mamlakatimizda yoshlarning huquqlari va qonuniy manfaatlarini mustahkamlashga, yoshlarga oid davlat siyosatini ro‘yobga chiqarishda davlat organlari hamda boshqa tashkilotlar mas’uliyati va o‘zaro hamkorligini kuchaytirishga, ushbu sohada sog‘lom, barkamol avlodni tarbiyalashga qaratilgan chora-tadbirlar samaradorligini yanada oshirishga xizmat qilib kelmoqda.

Ushbu qonun asosida yoshlarga oid davlat siyosatining mezonlari bugungi kun talablariga munosib ravishda belgilab berildi. Asosiysi qonun bilan ushbu yo‘nalishdagi ijtimoiy siyosatning ustuvor yo‘nalishlari sifatida yoshlarning ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy va boshqa huquq hamda manfaatlari mustahkamlab qo‘yildi. Shu asosda O‘zbekistonda yoshlar bilan ishlash, yoshlarning siyosiy, huquqiy ongi va madaniyatini yuksaltirish, ularni siyosiy jarayonlarga faol jalb qilish, yoshlar tadbirkorligini rivojlantirish, yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirishning moliyaviy mexanizmlarini takomillashtirish yuzasidan ilmiy-nazariy qarashlar, uslublarni amaliyotga joriy etishning oson yo‘llari ishlab chiqila boshlandi.

Qonundagi e’tiborli jihatlardan biri – unda ushbu yo‘nalishdagi asosiy tushunchalar “yoshlarga oid davlat siyosati”, “yoshlar (yosh fuqarolar)”, “yosh oila”, “yosh mutaxassis” kabi mohiyati ochib berilgan[12].

Qonunda yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshiruvchi sub’ektlar aniq belgilab qo‘yildi. Shuningdek, yoshlar uchun qonun bilan o‘ziga xos ijtimoiy-iqtisodiy hamda siyosiy imtiyozlar belgilab berildi.

Mazkur qonunda belgilab berilgan O‘zbekistonda yoshlarga oid davlat siyosatining asosiy yo‘nalishlarini amaliyotga tadbiq etish maqsadida bir qator me’yoriy-huquqiy, tashkiliy loyihaviy va moliyaviy mexanizmlar ishlab chiqilmoqda. Jumladan, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 30 iyundagi yoshlar bilan bo‘lib o‘tgan uchrashuvidan so‘ng yoshlar siyosati sohasiga oid 40 ta Qonun va qonunosti hujjatlari qabul qilindi. Xususan, O‘zbekiston Respublikasining 3 ta qonuni qabul qilindi. Shuningdek, O‘zbekiston

Respublikasi Prezidentining 2017 yil 5 iyuldagagi “Yoshlarga oid davlat siyosati samaradorligini oshirish va O‘zbekiston yoshlar ittifoqi faoliyatini qo‘llab-quvvatlash to‘g‘risida” PF-5106-son Farmoni[13] bilan yoshlar masalalariga oid 70 ga yaqin me’oriy-huquqiy hujjatlarga qo‘srimcha va o‘zgartirishlar kiritildi. Shu bilan birga, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 5 ta farmoni, 8 ta qarori, 2 ta farmoyishi, O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 18 ta qarori va 4 ta farmoyishi qabul qilinishi yoshlar siyosati sohasidagi islohotlarning tizimli, bosqichma-bosqich amalga oshirilishiga zamin yaratmoqda.

Mazkur sohadagi faoliyatni tubdan takomillashtirish va yangi yuksak sifat bosqichiga ko‘tarish maqsadida qabul qilingan O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “Yoshlarga oid davlat siyosati samaradorligini oshirish va O‘zbekiston yoshlar ittifoqi faoliyatini qo‘llab-quvvatlash to‘g‘risida”gi farmoniga muvofiq, yoshlarga oid davlat siyosatini izchil va samarali amalga oshirish, yoshlarni har tomonlama qo‘llab-quvvatlash, huquq va qonuniy manfaatlarini himoya qilish tizimini tubdan isloh etish maqsadida O‘zbekiston “Kamolot” yoshlar ijtimoiy harakati negizida O‘zbekiston yoshlar ittifoqi tashkil etildi[14].

O‘zbekiston yoshlar ittifoqi tashkil topgan kun – 30 iyun sanasi mamlakatimizda “Yoshlar kuni” [15] sifatida nishonlanadi.

O‘zbekiston yoshlar ittifoqiga 2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasi[16] doirasidagi islohotlarda yoshlar faolligini oshirish bilan bog‘liq bir qator yangi va muhim vazifalarni amalga oshirdi. Shuningdek bu davrda Yoshlar ishlari agentligi faoliyati yo‘lga qo‘yilib sohaga oid davlat siyosatini yuritishda bosh islohotchi vazifasini bajarmoqda.

Xulosa va takliflar (Conclusion/Recommendations)

Umuman olganda, O‘zbekiston éshlarga oid davlat siésatining shakllanish va amalga oshirish dajaraënini ikki bosqichga bo‘lgan holda tadqiq ətish mumkin. Mazkur xronologik davrlashtirishda O‘zbekiston Respublikasining éshlarga oid davlat siésati sohasidagi qonunlari determinant qilib olinadi. O‘zbekistonda éshlarga oid davlat siésatining mustaqil faoliyat turi sifatida vujudga kelishi, uning me’ériy-huquqiy, tashkiliy asoslarining shakllanishi va éshlarga oid davlat siésati sub’ektlarining vujudga kelishi hamda rivojlanishi birinchi bosqichning o‘ziga xos xususiyatlari hisoblanadi. Ikkinci bosqichini əsa éshlarga oid davlat siésati sohasidagi tushunchalarning aniq ta’riflanishi, ustuvor yo‘nalishlar va tamoyillarning belgilanishi va éshlarga oid davlat siésatini amalga oshiruvchi davlat va nodavlat tashkilotlarning qat’iy belgilanishi, éshlarga oid davlat siésatini amalga oshirish mexanizmlari va texnologiyalarining zamon talablariga mos ravishda takomillashtirilishi kabilar bilan tavsiflash mumkin.

Xulosa qilib aytganda, birinchi bosqichni O‘zbekiston Respublikasida ëshlarga oid davlat siésatining shakllanish va institucionallashuv davri sifatida ikkinchi bosqichni ësa ëshlarga oid davlat siésati mexanizmalari va texnologiyalarini sohaga oid barcha davlat va nodavlat tashkilotlari ishtirokida amaliётga qo‘llash va ëshlarning barcha qatlamlariga keng miqёsda kirib borish davri sifatida ko‘rsatish mumkin.

Foydalanilgan adabiётlar ro‘yxati

1. “O‘zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatining asoslari to‘g‘risida”gi № 429-XII qonuni <http://www.lex.uz>
2. “O‘zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatining asoslari to‘g‘risida”gi № 429-XII qonunining 1 muddasi <http://www.lex.uz/acts>
3. Karimov I.A. Yuksak ma’naviyat – yengilmas kuch. – T.:Ma’naviyat. 2008.B – 119.
4. Karimov I.A. Vatanimizning bosqichma-bosqich va barqaror rivojlanishini ta’minalash – bizning oliy maqsadimiz. – T.: “O‘zbekiston” NMIU, 2009. T.17. – B.131.
5. Karimov I.A. “O‘zbekiston XXI asrga intilmoqda”. – Toshkent: “O‘zbekiston”, 1999 yil, 23-bet.
6. L.Tangriev. “Yoshlar siyosat sub’ekti: bandlik muammosi” nomli nomzodlik dissertatsiyasi. Avtoreferat. Toshkent: 2001 yil.
7. Bo‘ronova D. “O‘zbekistonda yoshlar siyosati: bosh tamoyillar va ularning mohiyati” – T.: “G‘ofur G‘ulom” NMIU, 2008. B. – 82
8. O‘zbekiston yoshlarining jamg‘armasi “Kamolot” to‘g‘risida. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni // Xalq so‘zi. 18 aprel 1996 yil.
9. O‘zbekiston Respublikasi “Kamolot” yoshlar ijtimoiy harakati. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2001 yil 30 maydagi 240-sonli qaroriga tegishli hujjatlar to‘plami. –T.: 2001.
10. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2006 yil 10 oktabrdagi “Kamolot” yoshlar ijtimoiy harakatini qo‘llab-quvvatlash va uning faoliyat samaradorligini yanada oshirish to‘g‘risida”gi PQ-486-son qarori // Xalq so‘zi, 2006 yil 10 oktabr.
11. O‘zbekiston yoshlar ittifoqi faoliyatiga doir huquqiy-me’yoriy hujjatlar (I qism). – T: “O‘zbekiston” NMIU, 2017.B – 32.
12. Ўзбекистон ёшлар иттифоқи фаолиятига доир хукуқий-меъёрий хужжатлар (I кисм). – Т: “O‘zbekiston” НМИУ, 2017.Б – 32.
13. Ўзбекистон ёшлар иттифоқи фаолиятига доир хукуқий-меъёрий хужжатлар (I кисм). – Т: “O‘zbekiston” НМИУ, 2017.Б – 59.
14. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining «Yoshlarga oid davlat siyosati samaradorligini oshirish va O‘zbekiston yoshlar ittifoqi faoliyatini qo‘llab-quvvatlash to‘g‘risida”gi farmoniga sharh <http://lex.uz/docs/3255680>
15. O‘zbekiston yoshlar ittifoqi faoliyatiga doir huquqiy-me’yoriy hujjatlar (I qism). – T: “O‘zbekiston” NMIU, 2017.B – 58.
16. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 yil 7 fevraldagagi “O‘zbekiston respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha Harakatlar strategiyasi to‘g‘risida”gi Farmoni //Xalq so‘zi, 2017, 8 fevral.